

Брюксел, 14 юни 2026 г.
(OR. en)

10489/26

Междуинституционално досие:
2025/0555(COD)

COMPET 763	ECOFIN 809
IND 412	COH 115
MI 628	INDEF 124
CADREFIN 289	CULT 85
FIN 873	CYBER 289
RECH 280	JAI 819
ESPACE 101	DIGIT 163
CONSOM 193	DATAPROTECT 198
DUAL USE 47	FREMP 208
EDUC 269	RELEX 831
TELECOM 316	COPS 347
ENER 396	UD 180
ENV 724	AUDIO 84
CLIMA 328	PROCIV 129
AGRI 494	IPCR 64
TRANS 419	MAP 127
SAN 476	FISC 220
PHARM 106	CODEC 1164
BIOTECH 80	IA 164
POLMIL 237	CSC 401
POLGEN 167	

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Съвета

Относно: Регламент за създаване на Европейски фонд за конкурентоспособност (ЕФК), включващ специфична програма за научни изследвания и иновации в областта на отбраната
– *Частичен общ подход*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 16 юли 2025 г. Комисията представи на Европейския парламент и на Съвета предложението си за регламент за създаване на Европейски фонд за конкурентоспособност (ЕФК)¹.
2. Предложението е част от пакета за многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г. Целта на проекта за регламент е 14 отделни инструмента за финансиране в настоящата МФР да се консолидират в единна рамка за инвестиции с цел повишаване на европейската конкурентоспособност в стратегическите технологии и сектори.
3. Предложеният индикативен пакет за ЕФК е 234,3 милиарда евро по текущи цени. ЕФК, който функционира съгласно единна нормативна уредба и предлага единен портал за финансиране на кандидатите, има за цел да опрости и ускори финансирането от ЕС и да катализира частните и публичните инвестиции. Той е структуриран около четири елемента на политиката, отразяващи стратегическите приоритети за изграждане на конкурентоспособността и устойчивостта на ЕС: 1) преход към чиста енергия и декарбонизация на промишлеността; 2) здравеопазване, биотехнологии, селско стопанство и биоикономика; 3) цифрово лидерство; и 4) суровини от критично значение, отбранителна промишленост, космическо пространство и промишленост в областта на гражданската сигурност.
4. На 9 декември 2025 г. Европейският икономически и социален комитет прие становището си по законодателното предложение².
5. На 23 март 2026 г. Европейският комитет на регионите прие становището си по законодателното предложение³.
6. На 15 януари 2026 г. Европейската сметна палата прие становището си по законодателното предложение⁴.

1 11770/1/25 REV 1.

2 16636/25.

3 7660/26.

4 5397/26.

II. НАПРЕДЪК, ПОСТИГНАТ В СЪВЕТА

7. Комитетът на постоянните представители реши да създаде подгрупа за Европейския фонд за конкурентоспособност (ЕФК) в рамките на Работната група *ad hoc* по МФР. Подгрупата започна работа през септември 2025 г.
8. По време на датското председателство бяха организирани 21 заседания на подгрупата за ЕФК с цел разглеждане на предложението на Комисията, оценката на въздействието и няколко компромисни текста на председателството. Датското председателство организира отделни обсъждания по хоризонталната част (глави I, II, III и VIII) и елементите на политиката (глави IV—VII). Членовете и съображенията в скоби не бяха обсъдени в подгрупата за ЕФК, а бяха върнати на Работната група *ad hoc* по МФР. Датското председателство представи три компромисни текста на председателството относно хоризонталната част и първи компромисен текст на председателството относно елементите на политиката и съображенията.
9. Датското председателство поиска становището на Комитета по сигурността на Съвета по частите от текста, които се отнасят до информационната сигурност, а именно член 13 (Прилагане на правилата за класифицираната информация и чувствителната информация), член 51, параграфи 9 и 10 (Допълнителни правила за допустимост за безвъзмездните средства), член 55 (Допълнителни правила, приложими по отношение на класифицираната информация), член 69 (Условия за допустимост и участие за защита на сигурността, целостта и устойчивостта на оперативните космически системи на Съюза), член 77, параграф 2, буква г) (Принципи на управлението) и член 78 (Допълнителни правила относно защитата на класифицираната информация). На 30 април 2026 г. Комитетът по сигурността на Съвета представи становище⁵, което беше взето предвид в последния компромисен текст на председателството.

⁵ 8734/26.

10. Въз основа на последвалите обсъждания член по член и тематични обсъждания на 19 допълнителни заседания на подгрупата за ЕФК кипърското председателство изготви още четири компромисни текста на председателството и три пъти потърси политически насоки от Корепер. Корепер даде политически насоки, по-специално по въпроса как може да се постигне баланс между осигуряването на висококачествени проекти с голямо въздействие и отчитането на различните обстоятелства в ЕС. Корепер също така препоръча как предложеният регламент за ЕФК би могъл да бъде допълнен с разпоредби относно бъдещото безпроблемно взаимодействие при прилагането на този регламент и предстоящата рамкова програма за научни изследвания „Хоризонт Европа“, по-специално за да се гарантира, че държавите членки участват активно в установяването и поставянето на общи приоритети на стратегическо равнище, като същевременно се отчитат по подходящ начин приоритетните области за научни изследвания и иновации.
11. След обсъжданията в Корепер от 29 май 2026 г. и 10 юни 2026 г. председателството представи две допълнителни преработени компромисни предложения⁶ с оглед на одобряването им от Корепер на 14 юни 2026 г. и последващото приемане на частичен общ подход от Съвета по общи въпроси на 16 юни 2026 г.
12. Тъй като предложеният регламент е част от пакета от предложения, свързани с МФР, всички разпоредби в първоначалното предложение на Комисията с отражение върху бюджета или съответстващи на елементите, които са част от хоризонталните преговори по МФР, са поставени в скоби и поради това са изключени от частичния общ подход до постигането на по-нататъшен напредък по МФР. В текста тези разпоредби са поставени в квадратни скоби.

⁶ 9914/26 и 10443/26.

Освен това председателството въведе съгласно член 21 процент от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „ЕС“ на инструмента InvestEU на ЕФК, който да бъде предоставен на групата на ЕИБ, и минимален процент на приноса от индикативните суми за четирите елемента на политиката, който трябва да бъде изпълнен чрез инструмента InvestEU на ЕФК. Тъй като тези две допълнения зависят от хоризонталните преговори по МФР, бяха добавени квадратни скоби около съответните проценти, които следователно също са изключени от частичния общ подход в очакване на по-нататъшен напредък по МФР.

13. Разпоредбите, свързани с асоциирането на трети държави към елементите на отбранителната и космическата политика в съображение 36а, член 50 и член 65, параграф 5, които се нуждаят от допълнително обсъждане, не са обхванати от този частичен общ подход и поради това са поставени в кръгли скоби.

III. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РАБОТАТА В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

14. Европейският парламент възложи досието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE), която определи за съдокладчици г-н Christian Ehler (EPP, Германия) и г-на Dan Nica (S&D, Румъния). Проектът за доклад на докладчиците беше публикуван на 20 април 2026 г. и беше представен на заседание на комисията ITRE на 6 май 2026 г., с което официално беше поставено началото на фазата на контрол по същество и внасяне на изменения на комисията. Приемането на окончателния доклад от комисията ITRE е предвидено за 10 септември 2026 г., като гласуването на мандата за преговори на Европейския парламент се очаква на пленарното заседание през седмицата 19—22 октомври 2026 г.

IV. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНИЯ ТЕКСТ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

15. Основните елементи на компромисния текст могат да бъдат обобщени, както следва:

- а) Предложеният модел на **управление** показва ясно укрепване и структуриране на участието на Съвета и на държавите членки на всички етапи от цикъла на изпълнение. Процедурата по разглеждане беше добавена за всички процедури на комитет. Освен това се предлага Генералният комитет на ЕФК да играе допълнителна роля извън комитологията, като съветва Комисията по съответните теми и по цялостната стратегическа насока на ЕФК. Много разпоредби бяха коригирани, за да стане текстът по-ясен по отношение на делегирането на правомощия на Комисията, като същевременно се запази необходимата гъвкавост на ЕФК.

На **стратегическо равнище** държавите членки ще играят централна роля в определянето на приоритетите чрез предоставяне на информация на ранен етап относно цялостната стратегическа насока на ЕФК, като се вземат предвид всички съответни елементи, включително дългосрочните тенденции в областта на конкурентоспособността и областите на неефективност на пазара, които Комисията трябва да вземе предвид при изготвянето на многогодишен стратегически документ за ЕФК.

Същевременно общите цели на ЕФК бяха доразвити и беше добавена рамка за определяне на общи **критерии за възлагане, предоставяне или присъждане** в работните програми в зависимост от формата на подкрепа от ЕС, която е тясно свързана с общите цели.

- б) В преработения текст се изясняват **взаимното допълване и полезните взаимодействия** между ЕФК и други фондове и програми на ЕС и тяхното координиране. Това се отнася по-специално за съвместните научноизследователски и иновационни дейности и други съответни теми с оглед на тясната връзка с предстоящата рамкова програма за научни изследвания „**Хоризонт Европа**“, включително по отношение на критериите за възлагане и допустимост, правилата за асоцииране, комисиите за оценка, партньорствата и връзката с Европейския съвет по иновациите.

За да се гарантира, че гледната точка на общността на „Хоризонт Европа“ относно определянето на приоритетите за съвместни научноизследователски и иновационни дейности, изпълнявани чрез работните програми на ЕФК, е взета надлежно предвид, предложената структура предвижда **съвместни сесии** на Генералния комитет на ЕФК в неговата стратегическа консултативна роля с Комитета на „Хоризонт Европа“ съгласно член 17б, в неговата консултативна роля, по точките от дневния ред, свързани със съвместните научни изследвания и иновации, включително от страна на съответните им многогодишни стратегически документи, свързани с приоритетите за съвместни научни изследвания и иновации, които трябва да бъдат взети предвид от Комисията при изпълнението на съвместни научноизследователски и иновационни дейности.

- в) Измененията, засягащи предложението нов **инструмент InvestEU на ЕФК**, имат за цел да приведат основните характеристики в по-тясно съответствие с правилата на съществуващата програма InvestEU, като същевременно се запази целта на ЕФК за финансиране конкретно на проекти, свързани с по-висок риск. На групата на ЕИБ, като партньор по изпълнението, се отрежда по-голяма роля и се изясняват разпоредбите относно подкрепата за разрастващите се предприятия. Добавен е член, който дава възможност за комбинации от портфейли.
- г) Останалите изменения на председателството включват по-силен акцент върху **малките и средните предприятия (МСП)** чрез допълнителни елементи в подкрепа на МСП, по-специално в работните програми и в специалните покани за представяне на предложения, както и стимули за привличане и мобилизиране на частен капитал.

С подобно намерение разпоредбите относно **консултантските услуги по проекти на ЕФК и подкрепата за бизнеса** също бяха разширени, подобрявайки връзката между експертния опит на съществуващия консултантски център InvestEU и бъдещата мрежа „ЕС за предприятията“, като същевременно се гарантира по-силен акцент върху създаването на полезни взаимодействия със съществуващите национални структури и осигуряването на възможности за партньорство, включително за националните звена за контакт.

- д) Най-важните изменения, свързани с компонента на политиката за **отбранителната промишленост**, включват нова разпоредба, която има за цел да гарантира по-силна ангажираност и контрол от страна на държавите членки по отношение на решенията за възлагане съгласно този раздел („двойна комитология“). Освен това бяха направени няколко важни промени, за да се гарантира приемственост и съгласуваност със съществуващите достижения на правото в областта на отбранителната промишленост, по-специално Програмата за европейската отбранителна промишленост (ПЕОП).

Беше пояснено също така, че разработването на системи за съхранение на гориво и съпътстващи системи попада в обхвата на ЕФК.

- е) В компонента за **космическата политика** бяха направени значителни изменения по отношение на **новия подкомпонент „услуга за наблюдение на Земята за нуждите на правителствата“ (EOGS)**, в които текстът изяснява поэтапния подход — първо, обединяване и споделяне на ресурсите; второ, извършване на анализ на пропуските; и трето, въз основа на това Съветът да вземе решение относно разработването на мрежа от спътници. Текстът включва и нови разпоредби за участието в EOGS и съществената роля на Сателитния център на Европейския съюз при предоставянето на данни и услуги.

Допълнителните промени включват разяснения относно услугите, дейностите и изискванията за различните компоненти или подкомпоненти, определянето на очакваните равнища на ефективност на оперативните услуги, предоставяни от тези компоненти, и ролята на Европейската космическа агенция.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

16. Съветът по общи въпроси се приканва на заседанието си на 16 юни 2026 г. да приеме частичен общ подход по текста, изложен в документ 10491/26 + COR 1.